

IZHAJA VSAK DAN

Št. 344. ed. nedelja in prazniki ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične št. se prodajajo po 3 av. (6 stot.) v mnogih bolnikarjih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Ponojci, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 av. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 belese. **OBNE:** Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjša vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„Edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbo brez dopolnane naročnine, se uprava ne odziva. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kren 2-20, na pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankevanja pisma se ne sprejemajo in nekepe se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naradni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Trozveza proti srbskim zahtevam.

Optimizem med Bolgari.

Trozveza obnovljena le za 7 let.

RIM 9. (Izv.) Oficijalna „Tribuna“ javlja nasprotno raznim vestim, ki pravijo, da je bila zveza obnovljena za 12 let, da je obnovljena le za dobo 7 let.

Srbska vlada popušča.

DUNAJ 9. (Izv.) Razpoloženje za mir prehaja v čedalje bolj vidne oblike. Na ruski strani se žurijo z izjavo, da Rusija radi srbskih zahtev ne bode opustila svoje mirovne taktike, Srbi pa bodo v Londonu zahtevali mal jeziček zemlje za svobodni dohod k morju. Zdi se pa, da si je srbska vlada že premislila, a se boji naroda, popustiti pri avstrijskih zahtevah.

Mrtve srbske nade.

RIM 9. (Izv.) Balkanske države je trozveza obvestila, da Srbija ne more dobiti dohoda k morju po svojem lastnem zemljišču, kakor tudi o tem, da mora ostati pot v Solun preost.

Srbija precizira zahtevo glede Albanije.

DUNAJ 9. (Izv.) Poroča se, da Srbi zahtevajo za se kos zemlje v Severni Albaniji do reke Skumbi. Tako mora sedaj tudi Avstrija označiti natančno svoje stališče in po takem bode obe državi kmalu jasno izpregovorili.

Tudi z Londonom Srbi niso zadovoljni.

DUNAJ 9. (Izv.) „Wien. Allgem. Z.“ javlja iz Beleggrada, da so tam zelo nevoljni, da je bil London izbran za torišče konference. Mislijo, da se bode tam preveč uveljavljal germanski upliv nego bi se v Parizu ali kje drugje.

Avstro-ogrška za enotno upravo Albanije.

CARIGRAD 9. (Izv.) Tu so razširjene vesti, da je Avstroogrška priporočila velesilam enotno upravo Albanije. Zadeva je še tajna.

Vojni minister von Auffenberg odstopi?

DUNAJ 9. (Izv.) V poznih večernih urah se širi tu vest, da je stališče vojnega ministra von Auffenberg zelo omapano. Govori se še celo o njegovem nasledniku, kar postane baje sedanjí inspektor armade baron Conrad von Höfendorf. — Seveda te vesti še niso potrjene, a izvirajo iz dejstva, da je danes bil minister pri cesarju v avdienci.

Cesar Viljem pravi, da vojne ne bo.

BEROLIN 9. (Izv.) Neki nepolitični osebi je cesar Viljem izjavil: Ne razumem, zakaj se razburjenost še ni podela in zakaj strah pred vojno še ni izginil, ko je vendar nevarnost vojnih zapletljajev definitivno odstranjena.

Dobri znaki za bodočnost.

KOLIN OB RENU 9. (Izv.) Oficijozno se poroča iz Berolina, da do sedaj ni nobenega dokaza za poostreitev avstro-srbske krize. Enoglasna privolitev v konferenco in politična zmernost, ki jo je opaziti na strani Bolgarije, ki je voditeljica balkanske zveze, to sta dva znaka za voljo velesil in balkanskih držav, da se razmere kmalu in ugodno uredi.

Angleži pozdravljajo obnovitev trozveze.

LONDON 9. (Kor.) „Standart“ piše: Nemožno bi bilo najti vzroka, da se Nemčiji, Avstroogrski in Italiji ne bi častitalo na obnovitvi trozveze. Na dogovoru niso ničesar izpremenili, vsled česar ostane vedno samo defenziven. Tak je bil cel 30 let, ne kot grožnja, nego kot opora za evropski mir. Upajmo, da bode ta sporazum tako učinkoval vso nadaljnjo dobo, za katero je bil sedaj dogovorjen.

Zadeva Prochazke in Tahya.

DUNAJ 9. (Izv.) Od izborna poučene strani se nam poroča, da so prišla na Dunaj poročila, na podlagi katerih smatrajo dogodivščine konzulov Prechazke in Tahya v Prizrenu in Mitrovici za prav neznatne in malopomembne. Sedaj še pričakujejo, da se vrne konzul Edel s svojega pota, da označi rezultat svojih preiskav, na podlagi katerega bode Avstroogrška umerila svoje korake proti Sibli.

(Veliko krika je bilo skoro za — nič. Ured.)

Bolgarski glas v društvu slovanske vzajemnosti.

PETROGRAD 9. (Kor.) Na čast novemu bolgarskemu poslaniku Bobčevu je

dalo društvo slovanske vzajemnosti sljajen banket. V odgovoru na napitnico vellemu in modremu carju Bolgarije je Bobčev podaril, da je balkanska zveza oživotvorila mednarodno organizacijo in silo. Idealne želje so dobile človečanski namen, pomagati kristjanom nekdanje evropske Turčije in jim zagurati pravico in svobodo. Nikdo zavznikov ni utrujen. Vsi so enodušno prepričani, da ima njihova naloga kulture in mira bodočnost. Prepričani so, da bodo tudi velesile videle v balkanski zvezi jamstvo mira, pravice in kulture, ter bodo podpirale Slované in jim omogočile, da končajo osvobodjevanje, ki ga car — osvoboditelj iz Rusije ni dokončal. Poslanik je končal z besedami „Živel car!“ Gostje pri banketu so sprejeli napitnico in druge govore z burnim navdušenjem. Zborovanje je poslalo carju Ferdinandu in carici pozdravni telegram.

Kako hočejo Bolgari Turke omehčati?

SOFIJA 9. (Izv.) Z ozirom na mirovna pogajanja je opaziti v vladnih krogih velik optimizem. Splošno se nadejajo, da bode dogovor o miru že v dveh tednih podpisan in da Drinopolje ne ostane turško. — Bolgari so prepričani, da bodo Turki popustili, če se jim zagurajo časten odhod in se jim obljubi obrambna zveza v svrhu zaštite Dardanel.

Štirje kralji v Solunu.

SOFIJA 9. (Izv.) Pravijo v poučenih krogih, da se napoti car Ferdinand te dni v Solun, kamor prideta tudi kralja Peter in Nikola. Grški kralj Jurij pa se že mudi tam nekaj dni.

Albanec pri londonski konferenci?

CARIGRAD 9. (Kor.) Albanski odličniki, ki so bili zbrani pri bivšem bitolskem valiju, Hallu, so se posvetovali, da-li ne bi bilo priporočljivo, poslati kakega zastopnika h konferenci v London. Zadevo so prepustili provizorni vladi.

Grški in srbski cilji v Albaniji.

DUNAJ 9. (Izv.) Iz Grške v Italijo došle ladje javljajo, da so Grki blizu mesta Santi Quaranta izkrcali blizu 10.000 mož, da izvajajo omenjeno mesto. Tudi se trdi, da hočejo Srbi zavzeti Valono, a to je neverjetno, ker se srbske čete sedaj radi premirja ne morejo gibati.

Pred Skadrom se bojujejo?

DUNAJ 9. (Izv.) „N. Fr. Pr.“ je dobila iz Bara vest, da Turki v Skadru še ne vedo za premirje in so radi tega poskusili izpasti in prodrati črnogorski oklep. Turki so strahovito streljali na Črnogorce, ki so jim vztrajno odgovarjali.

Drinopolje se bode udalo?

LONDON 9. (Izv.) Dopisnik New-York Herald javlja iz bolgarskega glavnega stana, da se pripravila Drinopolje, da se preda. Žurnalisti so bili pozvani, da se naj pripravijo, da sprejmejo Bolgare v mesto. Turkom nameravajo zagurati časten odhod.

Turki protestirajo radi Bolgarov.

PARIZ 9. (Izv.) Iz Carigrada se javlja, da bodo Turki protestirali pri velevlasteh, da so Bolgari naskočili Drinopolje še enkrat 5 ur potem ko je že bilo premirje podpisano.

Bašibozuki na delu.

LONDON 9. (Izv.) Iz Carigrada javljajo, da so bašibozuki na galipoljskem polotoku strahovito divjali nad tamošnjim krščanskim, večinoma grškim ljudstvom. V Galipolju je turški kajmakam Armence kpmaj zaščitili.

Iz društva avstrijskih sodnikov.

DUNAJ 9. (Izv.) Včeraj se je vršilo tu vseobče zborovanje društva avstrijskih sodnikov. Predsedoval mu je predsednik ljubljanskega deželnega sodišča, dr. Eisner, ki je izjavil, da odloži predsedstvo društva, ker se je pojavil med njim in med justičnim ministrom spor. Minister hoče namreč omejiti in vplivati na delovanje društva. Navzoči zborovalci so predsednika demonstrativno pozdravljali.

Uvod h češko-nemškimi pogajanjem.

DUNAJ 9. (Izv.) Danes opoldne se je vršilo posvetovanje ministrov pod predsedstvom grofa Šürgkha. Bavili so se s ponovnimi češko-nemškimi pogajanjmi na Češkem. Prisostvoval je tudi cesarski namestnik na Češkem, knez Thun.

Zasedanje sobranja.

SOFIJA 9. (Kor.) V soboto se sestane sobranje, ki bode votiralo proračun.

Rusinsko univerzitetno vprašanje in Poljaki.

LVOV 9. (Izv.) V četrtek se bode na Dunaju baval poljski klub z rusinskim univerzitetnim vprašanjem. Načelnik poljskega kluba je povabil na Dunaj deputacijo poljskih dijakov iz Lvova.

Novi dunajski župan.

DUNAJ 9. (Izv.) Vsi znaki kažejo, da je kriza dunajskega županstva prešla v odločilni stadij. Župan dr. Neumayr bode gotovo odstopil, njegov naslednik pa postane dosedanji podžupan dr. Porzer.

Vojaški atašej so v Sofiji.

SOFIJA 9. (Kor.) Vsi tuji atašej, ki so bili prideleni bolgarskemu glavnemu stanu, so se vrnili od tam v Sofijo.

Kitajci rabijo posojila.

LONDON 9. (Izv.) Iz Pekinga javljajo, da se kitajski finančni minister skuša sporazumeti z neko evropsko skupino financnikov, ki bi klmi posodila 25 milijonov sterlingov. V četrtek se bode ta skupina zbrala v Londonu k posvetovanju.

Kitchener postane podkralj v Indiji.

LONDON 9. (Izv.) „Daily Mail“ je prejel iz Kalkute poročilo, da bode imenovan za indijskega podkralja lord Kitchener.

Bolezen v srbski kraljevski hiši.

BEROLIN 9. (Izv.) Iz Beleggrada javlja „Vossische Zeitung“, da se je zdravje kralju Petru zelo poslabšalo. On se baje pogosto onesvesti. Pa tudi princ Gjorgje ima črevesno bolezen, ki se kronično javlja.

Radi tujega poneverjenja v smrt.

HELSINGFORS 9. (Izv.) Ravnatelj po-družnice banke Forening se je ustretil, ker ga je oškodoval za 240.000 K ravnatelj banke Idman, ki je založil ponarejene menice in denar poneveril.

Češki oficir padel pred Drinopoljem.

PRAGA 9. (Izv.) V bojih pred Drinopoljem je padel tudi bolgarski oficir Vladimir Verič, ki je rodom iz Češke.

Skoplja ne bo več?

BELGRAD 9. (Izv.) Skopljani so baje zaprosili srbsko vlado, naj prekrsti mesto Skoplje na čast srbskemu prestolonasledniku v Aleksinac.

Smrt pod ledom.

ASCHAFFENBURG 9. (Kor.) V so-sednem Paulsbachu se je včeraj igralo na ledu 7 deklet v starosti od 8 do 12 let. Nenadoma pa se je udri 2 cm debeli led in vsa dekleta so izginila pod vodo. Pri tem jih je 6 utonilo, dočim je sedmo rešil njen brat. Mrtva trupla so že našli.

Pismo iz Bolgarske.

Sofija, 6. decembra.

Bolgarsko-grški spor. — Bolgarska zahteva. — Solun. — Bolgarska ima več izgovorov nego Grčija vsega vojaštva na bojišču. — Grški izgredi v Solunu. — Prebivalstvo za Bolgarje.

Tukajšnje časopisje se sedaj obširno bavi s takozvanim bolgarsko-grškim sporom, ki ga z ozirom na vladni „Mir“ vendar niti ni. Glavno vprašanje v tem tako pravzaprav ne eksistiračem sporu je solunsko vprašanje, vprašanje, komu naj pripade Solun: ali Grkom, ali Bolgarjem.

Glede na obstojanje spora so si posamezni bolgarski listi zelo nasprotni, vendar so pa vsi edini v vprašanju, čigar bode Solun, namreč bolgarski. Istega menjenja je tudi oficijozna „Bolgarija“, ki se je v včerajšnji številki bavila v obširnem članku s spletkami, po katerih naj bi Solun postal stalna grška last. List pravi kar najodločnejše, da se to ne zgodi nikdar in da Solun nikakor ne more ostati v grških rokah, da-siravno so Grki takoj po zavzetju mesta uvedli grško civilno upravo. Značilna je naravnost sledeča pripomba omenjena lista: Naj je civilna uprava mesta v grških rokah, je vendar vojaški poveljnik v mestu Bolgar in železnice so v rokah Bolgarjev. Usoda Macedonije se je odločila pri Lozengradu in Lüle-Burgasu, kjer so bili Turki strahovito tepeni. V nasprotnem slučaju bi bili Turki mogli pobiti zaveznike vsakega posebej.

Solun ne more nikakor postati mednarodno mesto, pravi omenjeni list, kajti od-trgati Solun od Macedonije bi se reklo hoteti ustvarjati zlo za bodočnost. Mi imamo pravico do Soluna, kajti naše žrtve znašajo do sedemdesettisoč mrtvih in ranjenec.

Z druge strani, gotovo tudi dobro informirane, pa se zatrjuje, da Grčija ob sklepanju balkanske zveze ni zahtevala zase drugega nego Kreto, dočim pa je Bolgarska brez vsega nadaljnjega prigovarjanja priznala pravico, da sme zasesti vse turške

otoke v Egejskem morju in še Težalijo, kolikor je ni se v grških rokah. Bolgarska je sprejela na svoje rame drugo, mnogo važnejšo nalogo, ker je morala postaviti vse svoje moči proti Turkom, koncentrirani turški armadi, poleg tega pa še poslati en vojni zbor v Macedonijo. Grki so poslali en oddelk vojaštva proti Bitolju, drugega pa proti Solunu. Bili so tepeni pri Banici, in bili bi tepeni tudi pri Solunu, da niso dospeli Bolgarji pravočasno na bojišče, povzročili s svojim prihodom velik stah v sovražniških vrstah in tako prisilili Turke pod Hasan Tahsin pašom, da so se vdali. Hasan Tahsin paša se pač ne bi bil vdal, ako bi ne bil v resnici tudi premagan. In naj bi bili Grki premagani še enkrat, bi bila s tem najbrž zalagana usoda cele vojne.

Solun je po zgodovinskem pravu bolgarski in če bi bili Bolgarji hoteli zapustiti Solun ali sploh ne reflektirati nanj, bi bili lahko sprejeli sicer zelo ugodne ponudbe velesil, ko so hotele celo vprašanje rešiti mirnim potom. Sedaj pa presega število naših izgub na mrtvih in ranjenih številu vsega na bojišče dospelega grškega vojaštva, dočim pa so Grki imeli zelo malenkostne izgube, a vendar hočejo imeti od vsega največji dobiček.

Navedel sem le nekaj primerov, kako piše tukajšnje časopisje o tem sporu. — Ljudstvo je prepričano, da mora biti Solun bolgarski, posebno ker se čujejo vedno bolj čudne vesti o postopanju Grkov v Solunu.

Tako se poroča, da so Grki prišli v veliko navzkrižje s Francozi zaradi svojega nevalificiranega postopanja napram francoskim državljanom. Posebno pa se je baje pritoževal francoski polkovnik Foulon, ki je bil poveljnik orožništva v Solunu! V smislu pogojev za vdajo Soluna je bilo namreč izrecno poudarjeno, da 2000 mož broječe solunsko orožništvo obdrži svoje orožje, da more eventualno pomagati pri vzdrževanju javnega mira in reda. Sedaj pa se je polkovnik Foulon brzojavno pritožil pri generalnem nadzorniku orožništva, generalu Baumannu, da so Grki res pustili orožnikom njihovo orožje, da pa so jim pobrali vse drugo in prav posebej še ure in denar-nice. Sploh pa so se pritoževali vsi v Solunu bivaajoči Francozi o velikanskih nadlegovanjih po grškem vojaštvu. Tako je pisala n. pr. gospa Simonova, hči nekega francoskega generala, ki biva že deset let v Solunu, pariškemu „Matinu“, da jo je silno srovo napadel na ulici neki grški aktivni častnik, ker je dala štirim sestradanim turškim vojakom hleb kruha, vsled česar je prišlo potem do spopada med občinstvom in še drugimi grškimi častniki, ki so prišli na pomoč svojem tovarišu. Ko se je omenjena gospa pozneje pritožila pri francoskem konzulu, je bil odgovoril, da je tako preobložen s tekmi pritožbami, da bo težko mogel kaj ukreniti. Na drugi strani pa se splošno hvali in priznava vzorno in vpludno ponašanje bolgarskega vojaštva, ki nikomur ne stori nič zalega.

Z ozirom na take razmere in dogodke je pač umljivo, da Grki v Solunu ne uživajo bognza kakih simpatij in da se tudi prebivalstvo samo želi, da se priklopi Solun Bolgarski.

Politikujoči generali.

Kdor pazljivo čita dunajske liste, opaza, da se v njih vedno pogosteje oglašajo razni oficirji — nižji in višji, aktivni in taki „izven službe“ — s svojimi nazori militarične naravi o vojni na Balkanu. Poleg tega pa tudi s svojimi političnimi nasveti za rešitev spora s Srbijo in dosledno temu z vso balkansko zvezo.

Navadno se ne oziramo na ta razna menenja gospodov publicistov v vojaški uniformi. Tudi jim ne zamerjamo, ako tu pa tam ubirajo kako struno, ki ne zveni ravno posebno prijetno na ušesa v ustavnih in demokratičnih državah. Saj umejemo, da gospodje že zbog svoje vzgoje ne morejo drugače, nego da presoajo vse stvari s svojega posebnega vojaško-stanovskega stališča. Sedaj pa se je oglasil v listu „Die Zeit“ neki feldmaršallajtnant, ki razvija tako — recimo — drzovite nazore, da res ne moremo molčati iz razloga, ki ga hočemo na zaključku podčrtati.

Naj podamo najprej markantne stavke iz dolgega članka.

„Ruski zapeljivec meče sedaj svoje mreže, da bi ujel Romunijo, kažoč jej na neodrešene brate, ki onkraj Karpatskih goraj ječe pod pod strašnim madjarskim jarmom. Od druge strani pa naj Romunija pričakuje od Avstrije, da jej pribori deželo na desni strani Donave v kompenzacijo

za velikanski prirastek zemlje, ki je pripal Bolgariji.

Vendar je rešitev tega vprašanja precej enostaven. Če Avstrija pošlje 80.000 mož proti Nišu, a Rumunija do 120.000 mož v Severno Bolgarijo v smeri proti Sofiji, pa bi bili ti dve državi v par tednih militarno in politično gospodarici na Balkanu ter bi mogli diktirati mir.

Impertinenten ton in smešna nadutost srbskega naroda, — ki je bil doslej militarno malo renomiran in ki so mu zmage proti Turkom le zbog nezasišeno ugodnih okoliščin kar same padale v roke — bi se kmalu spremenilo v ponižno beračenje za mir in milost.

Zasmehovana Evropa bi kmalu na usta Avstrije in Rumunije pokazala gospodi na Balkanu, kdo da je gospodar. Rumunija pa bi si mogla vzeti, česar potrebuje! Radi Albanije ne bi bilo nobenih težav več in o srbskem pristanišču ob Adriji ne bi bilo več govora!

Kakor vidite, je njegova ekselencija, gospod feldmaršallajtnant v „Zeit“ zelo rezen, ki bi znal na najenostavnejši način v najkrajšem času in najradikalnejši rešiti vse probleme, ki vznemirjajo Evropo; kar z enim samim mahljajem bi razkosal ves zamotan voz balcanjskih vprašanj!

All njegova vojaška vojevitost ni izčrpljena s tem. Njegovi nasveti so istotako enostavni in lakonični tudi glede drugih problemov, radi katerih gredo menenja posameznih evropskih držav v navzkrižje z njegovim, gospoda feldmaršallajtnanta menenjem. On bi najprej kar po bliskovito obračunal z Rusijo. Mož ne pozna nikakega diplomatičiranja: on je mož odločnega čina tudi proti Rusiji. Ne diplomatičira, ampak govori naravnost, od srca, kakor mu je jezik zastel: pravi možni ponos ne le pred malimi, ampak tudi velikimi troni — slovanskimi. Nič se ne boji zamere, nič ne povija svojega menenja v dvoumne diplomatične floskule, ampak govori naravnost in brez vseh obilov: *Rusija je sovražnik vse srednje Evrope, in, kar se tiče Avstrije, je nje volja najslabša!* Vse dobrikanje Rusiji tu ne koristi nič. *Med Avstrijo in Rusijo ne more biti govora o dolžnosti in pravici, ampak le o sili* — tako napoveduje on kategorično. Zato naj se preneha vsako škiljenje v Petrogradu, vse sramotno prosiljenje za mir Evrope je brez smotra in mu mora biti konec. Rusijo je možno ukrotiti le s strahovanjem.

V ta namen pa treba izvršiti neko drugo delo: zamašiti treba vir, iz katerega dobiva Rusija oporo. In to je — Francija! To je tista *infamna* aljanca! Iz tega dejstva sledi velika politična formula, v kateri je ključ vsega politično-strategičnega položaja. In tu sledi recept: *„Vlasti bi morale na način, ki bi izključil vsak dvom iskati: Rusija ne sme mobilizirati!“* In če bi se Rusija ne pokorila tej zapovedi, naj se trozveza vrže z vsjo silo na Francijo in jo uduši poprej, nego more Rusija nastopiti z vsjo svojo silo. Kakor vidimo, meni mož, da bi tudi obračun s Francijo zahteval le par tednov. Saj pravi celo, da je že materialna in moralna premoč Nemčije same tako silna, da ni dvomiti na bližnjem uspehu! Le ena sama dobijena bitka na francoskih tleh bi zadostovala, da bi se Rusija odcepila od zveze s Francijo. *Ta formula bi zagotovila mir za vse čase.*

Mala senca dvomov lega g. feldmaršallajtnantu vendar na dušo. Boji se, da prihaja malce prepozno s svojo kratko, ali gigantski koncipirano formulo. Pomirja ga pa zopet ogromna teritorialna razsežnost Rusije. Predno more le-ta mobilizirati svojo vojsko, bi bil obračun s Francijo lahko že izvršen. Zato bi želel le primerne odločnosti v Berlinu, kjer naj bi zavladal duh Friderika Velikega in Bismarcka. (Ti tega Bismarcka, ki je na impertinenten način izzval vojno proti Avstriji leta 1866, ki je pozneje sklenil z našo državo zvezo, naperjeno proti Rusiji, a za hrbtom Avstrije zvezo — z Rusijo!) Od duha v Berlinu in ne od dobre volje Petrograda je odvisen mir. A če ta ni možen, pa bodi zmagovita vojna!

Gospoda feldmaršallajtnanta odlikuje — kakor vidite — nenavadna militarna podjetnost, ki utegne biti zelo hvalevredna s posebnega vojaškega stališča, ki pa bi mogla postati usodna, ako bi si jo pustili sugerirati oni, ki so odgovorni za vse tiste velike interese monarhije in njenega prebivalstva, ki jih ni smeti presojati samo s stališča vojniške — ambicije in ki se ne rešujejo na vojaških vežbališčih.

Da razvija kak lajlik, kakov navaden državljani take misli, bi jih mogli pisati na račun strankarske ali nacionalne enostranosti. Čim pa mož, ki stoji tako visoko na lestvici militarnih hierarhij, tako lahkomisljeno meče v svet besede, ki morajo učinkovati, kakor da meče goreče baklje v slamnate

strehe, besede, ki bi jih moral že vsled svoje militarne znanosti devati na zlato tehtnico, potem nam ta nastop v „Zeit“ kaže — na patološko pojavo. Nikdo nam ne more reči, da pretirujemo, ali da nas vodi pri tem — recimo kar naravnost — nezvestoba do lastne monarhije. Narobe! Oglašamo se marveč kakor Avstrijci, ki so nam stoteri interesi spojeni s to monarhijo. Pravi razlog, da se oglašamo, pa je še le v pripombi uredništva, ki nas opozarja na moment velikega pomena. Vsi avstrijski nemški listi — vladni, poluvladni in dobrovoljno-vladni — zatrjajo, da glavni vzrok upornosti Srbije proti naši monarhiji je v tem, da tam ofcirji politikujejo in da je ravno sedaj njihov vpliv odločilen za državno politiko Srbije!

Sedaj pa prihaja dunajska „Die Zeit“ z naglašanjem, da je navedeni članek spisal vojaški dostojanstvenik, ki pa radi svojega službenega položaja ne more imenovati svojega imena. *Torej je to aktiven c. in kr. feldmaršallajtnant!*

Če ljudje v takem položaju govorijo v svet, da moramo mi premagati Srbijo v najkrajšem času z 80.000 mož, Bolgarsko s 100.000 mož, da moramo v isti čas (v zvezi z Nemčijo) zadaviti Francijo in vstrahovati Rusijo, in če vemo, kako dostopni so izvestni hura-patriotje za take klince na korajžo, potem to ni več prazno besedjenje neodgovornih žurnalstov, potem je to zelo nevarna igra, ker se ne smemo več čuditi, da izvestni ljudje kar ne morejo dočakati krvavega plesa: je to izzivanje dogodkov, ki bi vso Evropo pritegnili v svoj vrtnec. A kdo more prerokovati, kakov bi bil zadnji konec klanja vseh proti vsem?!!

All uredništvo lista „Die Zeit“ nam razodevle še nekaj drugega, morda še nevarnejšega, nego je to vihanje rokavov g. feldmaršallajtnanta. Sporočilo v pripombi uredništva ne zabranjuje, da bi si nastop g. feldmaršallajtnanta absolvirali le s patološko pojavo. Zatrja namreč, da so izvajanja avtorja duhoviti in očividni izraz nazorov velikega dela častniškega zbora avstrijskega!!

Tako torej! Srbiji štejejo z avstrijske strani politikujoče ofcirje v največji greh. Tu pa doznajemo, da isti greh obstoja tudi v Avstriji! Tu se z očitno in nevarno tendenco posebno naglašajo stališče politikujočih ofcirjev, ki naj se uvažuje kakor odločilen faktor. Najnaravnejša stvar na svetu bo odslej, ako bodo enunciacije ofcirjev po listih tvorile moment vznemirjenja za našo javnost!!

Roko na srce, gospoda avstrijski diplomate: v kako luč morajo priti razmere v naši monarhiji, ako v isti hip, ko diplomacija izjavlja, da hoče prijateljskih odnosov do Rusije, in ko tudi naglašajo, da ruska diplomacija pritiska v Bellegradu za ohranitev miru — ako v isti hip, pravimo, aktivni c. in kr. visoki vojaški dostojanstveniki razglajajo v javnih listih, da je Rusija sovražnik, proti kateremu je možna le ena edina taktika — moči in sile!!

Občni zbor katol. pol. društva za koroške Slovence

se je vršil 28. novembra pri Trabesingerju v Celovcu. Sprejele so se naslednje resolucije:

1) Izprememba deželnega volilnega reda v demokratičnem smislu in razdelitev volilnih okrajev po narodnosti volilcev;

2) ureditev šolstva v slovenskem delu Koroške na ta način, da bo učni jezik vseskozi slovenski, delitev deželnega šolskega sveta in deželnega kulturnega sveta po narodnostih;

3) najodločnejše se protestira zoper sistematično izrivanje slovenskih železničnih uslužbencev, zlasti sprevodnikov na državni progi med Celovcem in Jesenicami, proti krivicam pri sodnih uradih, kjer se nam naj povrne vsaj status quo in proti nastavljanju kurzovcev po jezikovno mešanih krajih, ter zoper vsaktero upoštevanje falzifikata zadnjega ljudskega štetja na Koroškem od strani katerekoli javnih oblasti v katerekoli namene.

Občni zbor je zahteval od vlade, da onemogoči vodopadni zakon v sprejeti obliki § 53, ki omogočuje razlastitev vodnih sil malih posestnikov in obrtnikov po velekapitalistih in zahteva od slov. delegacije, da se iz nava zavzame za odpravo vnebojločih krivic, ki se gode koroškim Slovincem pri sodiščih, v šoli in pri c. kr. drž. železnicih in evetuelno izvajajo najostrejšo posledice.

Opomba: Res stvarne zahteve, ko bile bila moč v Avstriji, ki bi to izsilila! Naši slovanski poslanci menda tudi nimajo moči. Premalo so upoštevani. Morda pa vendar ne ostane vse le na potrpežljivem papirju! Korošci res ne morejo dej čakat rešitve!

Uretralne bolezni, prostatitis, uretritis, cistitis in druge spolne in mehurne bolezni se uspešno zdravijo s priznanimi konfeti Casile. Čitajte oglaš na 3. strani pod „Na predek znanosti“.

Kandidatje narodnega delavstva

za volitve v predstojništvo

„Zavarovalnice zoper neizgode na delu“ so:

I. KATEGORIJA (selena glasovnica)

Obrati: prevozna in sklad. podjetja.

Za prisednika:

Nikolaj, Dordej delovodja, Balkana, Trst.

Za namestnika:

Fran Gruden, lesni delavec, Trst.

II. KATEGORIJA (rdeča glasovnica)

Obrati: rudarstvo, plavžarstvo, kovinarstvo, stroji, orodje.

Za prisednika:

Janko Stahan, strugar v arzenalu, Pula.

Za namestnika:

Jakob Trošt, mehanik v Trstu.

VI. KATEGORIJA (bela glasovnica)

Obrati: Papir, usnje, mizarski in kmetijski obrati, mlini.

Za prisednika:

Fran Gomišček, mizarski delovodja v Podmelcu.

Za namestnika:

Ivan Filipčič, mizarski pomočnik, Trst.

Ti kandidati so postavljeni od skupnega narodnega volilnega odbora sporazumno z delavci! Volitve se vršijo sicer 20. t. m., vendar radi discipline in kontrole Vas pozivljamo, da pošljete pravilno podpisano glasovnico Vašega obrata čimprej načelniku narodnega volilnega odbora g. dr. Edvardu Slaviku, odvetniku v Trstu (Narodni dom).

Narodni volilni odbor.

Domače vesti.

Modrovanje slovenskega učitelja. Prosim, da objavite, g. urednik, to, kar sem slučajno izvedel danes od zanesljive strani. Pred kratkim so pokopali v Škedenju mater neke slovenske učiteljice. Laški oddelek ljudske šole je v počaščenje spomina rajnice zbral znesek v prid Legi nazionale. Enako bi moral po menenju neke slovenske učiteljice storiti za CMD tudi slovenski oddelek, ki obstoji iz 34 učiteljev in učiteljic. Predlog je padel. Zakaj? Zato, ker so se nekateri izgovarjali, da se drže sklepa, da opuščajjo vsako nabiranje denarja v šoli, a učitelj G—c je izmodroval kislico: Ni prav, da damo za CMD, ker bi se s tem zamerili Italijanom in našemu voditelju Križanu, ki bi mislili, da kljubujemo italijanskemu oddelku, ker je dal za Lego.

S tem narodnim in modrim učiteljem se Škedenjci lahko ponašajo, zlasti, ker gošpod meče ljudstvu peska v oči s tem, da je član kakega narodnega društva.

Volitve v „Delavsko zavarovalnico proti neizgode“ in slovensko delavst. o. S. S tem dnevnim redom se je vršil predvečerašnji (v nedeljo) dopoldne v veliki družstveni dvorani NDO dobro obiskan shod, ki ga je sklicala „Narodna delavska organizacija“ v Trstu. Shodu je predsedoval odbor centralne g. Verčon, poročal pa predsednik NDO dr. Vekoslav Kisovec, ki je v svojem poročilu temeljito razjasnil pomen „Delavske zavarovalnice proti neizgode“.

Ta zavod je socialen zavod in ima 10 milijonov prometa na leto.

Do sedaj so se nahajali v vodstvu tega zavoda italijanski socialni demokratje in kamoristi, ki so delovali vedno v škodo slovenskemu delavstvu. Slovensko delavstvo je v veliki večini, zato bi se lahko polastilo vodstva, ako bi bilo zavedno in bi se zanimalo za tako važne delavske institucije. Govornik je pojasnil, kako se voli in kako agitirajo nasprotniki in se pripravljajo na te volitve.

Nato je govoril strokovni talaik Brandner, ki je navajal razne slučaje, ki se dogajajo v tem zavodu na škodo našemu delavstvu. Pozivljajo je zbrane delavce, da se poprimejo živahne agitacije ta teden, da zmagamo, kajti z našo zmago se bomo otresli krivic, ki se nam gode v Delavski zavarovalnici proti neizgode dandanes.

K besedi so se priglasili še Jerič, Valenčič, Orgina in drugi. Vsi so se pritoževali proti zapostavljanju slovenskega delavstva v „Delavski zavarovalnici proti neizgode“.

Tajnik Brandner je nato prečital kandidatno listo, ki je bila objavljena v nedeljski številki „Edinosti“.

Kandidatna lista je bila sprejeta enoglasno. Pozivljajoč k energičnemu delu, je tov. Verčon zaključil ta važen shod.

Javen shod NDO v Trebbah. Preteklo nedeljo popoldne se je vršil javen shod NDO v kons. društvu v Trebbah. Ob veliki udeležbi zbranih delavcev in kmetov iz Trebbi in drugih vasi, je otvoril shod tajnik Brandner v imenu centralne ter podal besedo poročevalcu dr. Josipu Mandiču, ki je govoril o predmetu: Narodna delavska organizacija in okoliščansko delavstvo.

Govornik, ki so ga poslušali zbrani delavci in kmetje z velikim zanimanjem, je najprej govoril o takratnih razmerah, ko se ustanovila „Nar. del. org.“ Nato je pojasnil, kako postajajo okoliščanske vasi vsled industrializacije vedno bolj odvisne od mesta. V Trebbah in drugih okoliščanskih vaseh so primorani kmetje (kajžarji) iti delat v mesto, ker se ne morejo preživljati na svojem zemljišču, od katerega morajo plačevati veliko davkov. Mesto se širi vedno bolj. Oddaljenije vasi, kakor Trebče, postanejo morda že v 20 letih predmestje.

Razmere ubogega prebivalstva v teh vaseh postajajo vedno slabše. Velikih posestnikov je v teh krajih zelo malo, skoraj vsi so kajžarji, revni ljudje, ki so odvisni od dela svojih rok.

Zato pa mora biti tržaška politika — demokratična. Govornik pozivlja, da se pridružio delavci „Narodni delavski organizaciji“, ki bo posredovala za nje potom posredovalnice dela službe, kmetje naj — pa se pridružio „Kmetijski družbi“.

Govornik je končal s tem, da naj ne z besedičenjem in puhlim navdušenjem, ampak z resnim in premišljenim ter vztrajnim delom skušamo priti do boljših razmer.

Nato so še govorili deželni poslanec g. Ferluga, ki je poudarjal, kakšna velika moč je v združitvi, v edinosti in slogi; g. Križmančič, ki je povedal znane stvari; g. Močina pa je govoril o raznih zadevah v Trebbah.

Strokovni tajnik Brandner je imel daljši zaključni govor.

Ta shod je pokazal, da se zaprične živahno gibanje tudi med okoliščanskim delavstvom.

Telovadno društvo „Sokol“ na Opčinah priredi v nedeljo 15. t. m. veselico pri kateri se uprizaro enodeljanko „Brat Sokol“ in spevoigr v treh dejanjih „Kovačev študent“. Ker je čisti dobiček namenjen prepotrebemu Sokolu, se nadeja odbor obilne udeležbe.

Božičnico priredi ženska CM podružnica v „Narodnem domu“ v Trstu kakor običajno v sredo pred Božič t. j. 18. t. m. popoldne. Letos sodelujejo otroci CM šole v Trstu s posebno krasnim programom. Opozarjamo torej že sedaj sl. občinstvo, da se vdeležijo v velikem številu te lepe prireditve. Kajti tudi čisti dohodek te veselice je namenjen za obuvalo in obleko ubogim otrokom!

Zdaj ko so začele naše pridne nabirke svoj križevi pot od hiše do hiše, prosimo prav lepo sl. občinstvo, naj jih lepo sprejema in kolikor kdor more, bogato obdarja. Saj se nabira za našo malo slovensko rajo, kateri hočemo in moramo priboriti lepo prihodnost!

Rojanska podružnica CMD je priredila v nedeljo popoldne svoj Miklavžev večer, ki je napolnil do zadnjega kotička dvorane konsumnega društva, ponajveč z mladino, ki je nestrpnost pričakovala Miklavža in njegovih darov. In ko je potem prišel in nagovoril otroke in starše ter nato začel razdeljevati svoje darove, pridnim igrače in slaščice, hudobnim pa šibo, tedaj je veselje priklopelo do vrhunca. Podružnica najpriscnejša zahvala na veselju, ki ga je napravila mladim slovenskim rojancem in rojancem! Ob priliki Miklavževe večera se je zbrala tudi primerna svota za Ciril in Metodovo družbo, na čemer prisrčna hvala darovalcem!

Zahvala. Podpisani se tem potom najpriscnejše zahvaljujem vsem, ki so količkaj pomagali, da je letošnji sokolski družinski večer tako lepo uspel. Iskreno se zahvaljuje velečenjeni gospici Thalerjevi, ter g. Poliču in Untervegerju za blagohotno sodelovanje. Hvala tudi našemu zavednemu občinstvu, ki se je, kakor vedno odzvalo sokolskemu pozivu.

Veselični odsek tržaškega „Sokola“.

Tržaška mala kronika.

TRST, 9. decembra.

Bosenski mohamedanci se vračajo. Z Lloydovim parnikom „Urano“ je včeraj popoldne dospelo v Trst 476 bosenskih mohamedancev, ki so dobili od vlade dovoljenje, da se smejo povrniti v domovino. Med njimi je tudi nekaj žensk in otrok. Vsi so bili izkrcani v lazaretu pri Sv. Jerneju, kjer ostanejo tri dni pod zdravniško kontrolo. Stavili so jim tudi oseplice. Tudi parnik se nahaja v lazaretu.

Tatvine. 32letni dninar Dominik Gon iz Tržača je bil aretiran v prosti luki, ker je ukradel 4 in pol kg sladkorja.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELN

PODROŽNICA v TRSTU
PIAZZA DEL PONTEROSSO 3.
Vloge na knjižice 4 1/2%, 5 1/2% po odli povednem roku. Premije vloge 5%. Stalne vloge 5%. Vloge po tekočem računu po dogovoru najugodnejše.
VADIJE in KAVCIJE — MENJALNICA.
Uradne ure od 9. 12.%, dop in 2.1/2 5. pop.

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skladišče izgotovljenih oblek **Armando Levi**, Trst, ul. Carducci 32 vogal Sanitorio

— 15letni natakarski vajenec na Lloydem parniku „Helouanu“, Dunajčan Edvard Müller, je ukradel prvemu natakarski omenjene ladje, Maksu Marenziju 15 frankov in dva šilinga.

— V Buzet pristojni 18letni dninar Matej Krivec je ukradel svojemu gospodarju Štefanu Fatku v ul. Crosgda št. 3 kovčeg s perilom in obleko. Obenem je izginila tudi srebrna ura z enako veržico in acetilenska luč za kolo. Krivec je bil aretiran, toda kovčega ni bilo več.

— Ivan Tuban in Josip Mlazar sta se ga snoči nekoliko navlekla in sta precej v njena srečala pred vrati neke tolerančne hiše v starem mestu 19letnega Alojzija Merška, dninarja iz Sežane. Ta je porabil priliko v to, da je obema pobral uri z veržicema. Toda Mlazar ni bil tako pilan, kakor njegov tovariš, in je stekel za tatom, ga ujel in izročil policiji.

Javno nasilstvo. 24letni Josip Federigo, kovač, rodom iz Benetke, stanujoč v ulici Pozzo bianco št. 6, se je snoči skregal s tovariši, s katerimi je igral moro v gostilni v ulici Lazzaretto vecchio št. 45. Ko je prišel mirit stražnik, je Federigo skočil nadenj in mu zbil čelado z glave. Končno pa so ga le spravili razgrajča v luknjo.

Hud berač. 38letni Just Rabec, meštar, stanujoč pri Sv. Mar. Magd. Zgornji št. 334, je šel v mestno ubožnico prositi podpore. Ker pa ni bila prava ura, mu je rekel vratar, naj se vrne v pravem času. Rabec je to tako ujemilo, da je začel zmerjati vratarja in tudi bil s pestjo po njem. Končno je bil aretiran.

Porotno sodišče.

Predseduje dež. sod. svetnik Minio, prisednika sta dež. sod. svetnik bar. Farfoglia in sodnik dr. Luccardi; državni pravnik dr. Zumin.

Obtožena sta: Andrej Čokelj, rojen v Trstu l. 1870., in Emil Kubik, rojen v Trstu l. 1891., ki sta obtožena in sicer prvi

hudodelstva goljufije in poneverjenja, drugi pa hudodelstva goljufije.

Prvega je branil dr. Mandić, drugega pa dr. Robba.

Obtožnica pripoveduje, da se je Andrej Čokelj, ki je bil na parniku Austro-Amerikane, „Lauri“, drugi komisar, izkrcal na povratku iz Amerike v Neapolju in da se ni več vrnil na ladjo. Obenem je žnjim izginil z ladje tudi neki Pipan, ki se je na Čokljevo odgovornost brez voznega listka vozil iz Amerike.

V tem pa je potem kmalu dobilo zastopništvo Austro-Amerikane v Milanu brzojavno naročilo, naj izplača kapitanu Gerolmichu 500 K. Prišel je v resnici človek drugi dan po denar in ga odnesel. Bil je to Čokelj. Kmalu potem pa je dobilo zastopstvo Austro-Amerikane v Genovi nakazilo, naj izplača istemu kapitanu 2000 K. Tu pa so nekoliko sumnjali in tako je prišla stvar na dan.

Izkazalo se je, da je bil inkasant obtoženi Čokelj, odpošiljalec brzojavke v Milanu pa obtoženec Kubik.

Pri razpravi je Čokelj priznal goljufijo v škodo milanski agenturi, odločno pa zanikal ono v škodo genoveške, ki jo je hotel izvršiti Pipan na svoj račun.

Kubik je zatrjeval, da ni vedel, zakaj gre, ko mu Čokelj poslal v pismu dve brzojavki s prošnjo, naj jih odda. Oddal jih je, ker je hotel storiti s tem prijatelju uslugo.

Med razpravo je prišlo do precej burnih prizorov med braniteljema in predsednikom, ki je celo grozil braniteljema, da jima odvzame besedo, če bodeda preveč izpraševala. Branitelju dr. Robbi je kratkoma prepoval izpraševanje obtožencev. Ko je na stopil glavna priča in je dr. Mandić hotel staviti priči nekatera vprašanja, je predsednik izjavil, da ne dovoljuje vprašanj, nakar je dr. Mandić rekel, da sploh ne bo več vpraševal. Predsednik ga je nato poklical k redu. Stvar je bila zabeležena tudi na zapisniku.

Končno so porotniki pri Čoklju potrdili vprašanje na goljufijo v škodo milanski agenturi Aust.-Americane, toda za znesek pod 200 K, drugo vprašanje na polizkušeno goljufijo za znesek 2000 K pa so zanikali, kakor tudi vsa ostala vprašanja. V Kubikovi zadevi pa so porotniki zanikali vprašanje na goljufjo.

Sodišče je prisodilo Čoklju nato 4 mesece zapora, a ker je bil 4 mesece in pol že v preiskovalnem zaporu, so ga takoj izpustili v svobodo, Kubik pa je bil oproščen.

Pravorek porotnikov je presenetil poslušalstvo in sploh vse, a skoraj bi rekli, da je kolikor toliko vplivala nanj neumljiva strogost predsednikova napram braniteljema.

Danes se vrši razprava proti morilcu Del Tinu.

Društvene vesti.

Občni zbor „Slovenske Čitalnice“ se vrši danes zvečer ob 8^{1/2} v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so jako važne društvene zadeve. Prvi občni zbor v mesecu juliju je bil pičlo obisk in zato je bil prenešen na zimo. Z ozirom na to je pričakovati za danes obilnega obiska.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu Danes ni pevke vaje, jutri v sredo ob 8 le vaja za mešan zbor.

Pjevanje za Svetosavsku Besjedu je počelo. — Večeras imadu sopran i alti u 8 sati. Gospodice, koje misle sudjelovati u horu neka večeras svakako dodju, jer se kasnije neće više primati novi članovi. Pjevanje se obdržava u Srpskoj školi (Vinc Bellini 7 l.)

Šentjakovska mladina je vladno vabljena na zaključno sejo, katera se bo vršila danes, v torek zvečer točno ob 8 v gostilni „konsumnega društva“ v ul. Giuliani. Naprošen je tudi stari odbor, da se te seje vdeleži.

Nar. dol. organizacija.

Javen shod parketnih stavcev se je vršil v petek zvečer v društveni dvorani NDO. Na shodu sta govorila predsednik skupine tov. Zorza in strok. tajnik Brandner. Nasprotniki, ki so bili povabljeni, niso imeli korajže priti na shod. Poročalo se je o razmerah parketnih stavcev in organizaciji ter o zahtevah, ki jih stavlja vodstvo skupine do mojstrov, da ne smejo sprejeti na delo neorganiziranih delavcev. Vzdignilo se je tudi protest proti onim, ki nameravajo izpodrediti slov. parketne stavce in jih nadomestiti z nemškimi. To se nasprotnikom ne posreči, kajti močna organizacija prepreči njihove slabe nakane. Govorilo se je tudi o volitvah v „Delavsko zavarovalnico protinegodam“.

Parketni stavci, vsi v „Nar. delavsko organizacijo“!

Skupina delavcev tovarne „Lino-leum“. V sredo ob 7 zvečer sestanek v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Prip. odbor mizarске skupine NDO vabi mizarje na važen sestanek, ki bo jutri ob 8 zvečer v društvenih prostorih v ul. Sv. Frančiška št. 2.

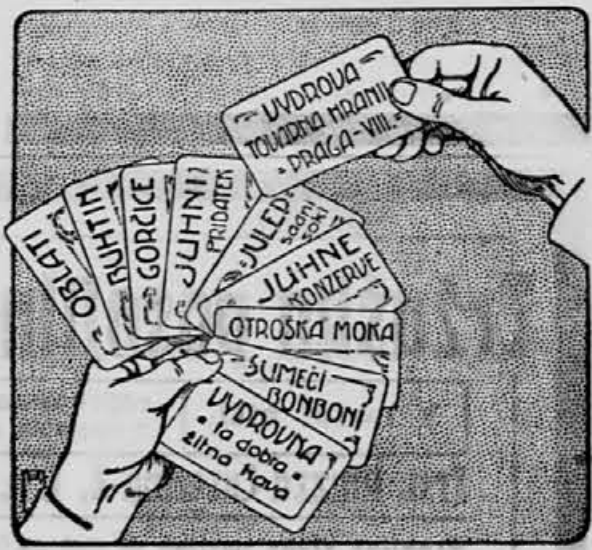
Odbor zidarske skupine NDO. Danes (v torek) ob 6 zvečer odborova seja.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO vabi pekovske pomočnike na društveni sestanek v četrtek ob 10 predpolne v društvenih prostorih.

Vesti iz Goriške.

Iz Ajdovščine. Čudne razmere v naši predlovi v zadnjem času nas silijo, da se oglasamo. Dosedaj se je nedeljsko delo — popraviljanje strojev, snajenje itd. od 8 do 12 dopoldne — računalo in plačevalo za celodnevno. Sedaj pa hočejo plačavati samo za 4 ure. Vodstvo se izgovarja, da ima tovarna zgubo vsled balkanske krize. Mi pa vidimo, da gre izdelana roba takoj izpod rok; a vemo tudi, da je imela tovarna pred krizo in še prej izrednih dobičkov, mi pa vedno enako plačo.

Pred par leti se je ugnezdila v tovarno poročena dvojica tujcev. Od tedaj spravljajo vedno več tujcev k nam. Gotovo ima dotičnik kake odstotke za to. Razun tega so vsi na novo prihajajoči tujci pri oni dvojici na hrani. Poskrbela je tudi, da je prišel viši mojster Furlan, tukajšnji domačin, v nje sorodstvo — potom ženitve. To naj bi bilo, ako bi ne bilo to na škodo nas domačinov. Če prav je domačin, gre z. viši mojster s svojim vplivom bolj na roko tujcem. Tako prihajajo ptujci, ki jih morajo naši delavci

Črno na belem

vidite tukaj tvorniško znamko pravega „Frankovega“ pri-datka za kavo“.

Prosimo Vas, pazite, ker se dobivajo tudi ponaredbe.

Tovarna v Zagrebu. Tvorniška znamka.

NOVO! Najboljše 1912. NOVO!

N. d. p. šte. 526081. Novoletna šaljiva dopisnica

kakor je še ni bilo. Vsaka dopisnica najboljša, nedosegljiva, humoristična, senzacionalna. Vsaka, tud najmanjša pošiljka v je dobro sortirana in vsaka dopisnica v zavrtcu.

MI imamo edini razprodajo.

Iščete se zastopniki povsod.

10 orig. vzorcev proti vpošiljki 0-75 K.

Habighorst & Co., Bochum i. W.

15 komadov K 1-—

50 „ „ 1-75

200 „ „ 3-—

Poštni predal 149.

Povzetje 40 vinarjev več. — Surejema se za plačilo znamke vseh dežel sveta.

Čevljarska zadruga v Mirnu

edina Jugoslovanska tovarna — čevljev. — Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje v.akovratne čevlje, ki v ličnosti in trpečnosti prekose vse proizvode tujih tvrdk.

St. 1062-12

Razpis dražbe.

Podpisano županstvo razpisuje gradbo občinskega vodovoda v Dragi, katera je proračunjena — izvzemši kopanje, železnine ter nepredvidene troške na kron 2464—. Pismene ponudbe je vložiti pri županstvu najkasneje do 15. t. m. in sicer s 5% varščino gornjega zneska. Tozadevni načrti so v obč. pisarni na ogled. Županstvo si pridržuje prosto izbiro med ponudniki.

Županstvo Ocizla

v Klancu, 5. d. c. 1912

Župan: KOROŠEC.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18. II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Razglas.

Prodajal se bode dne 15. t. m. na prostovoljni občinski dražbi

javen prostor „pri Pitu“ vasi v Kobdilju.

Dražba bode omenjeni dan ob 3. uri popoldne pri podžupanu gosp. Mahničju v Kobdilju. Prostor je na najlepšem kraju ter pripraven za zidanje. Dražbeni pogoji se zvedo pri županstvu v Štanjelu. Cena za vsak □ seženj je 2 kroni.

Županstvo občine Štanjel.

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, majke, sp. hlače itd. Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

:: Napredek vede! ::

Najenergičnejše se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in mehurni katarji korenito ozdravijo s konfeti Casile.

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba zelo nevarnih cevk, odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistiti), mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetjev Casile K 4.—

Iorubin Casile, najboljši protisifilni in poživiljajoči kličilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, aneniji, impotenci, kostoholi, ishias, vnetju žlez, polnim madežem izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3-50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3-50.

Kdor želi večjih pojavit, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsjo rezervo. Priznani medicinski iz elki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloge v Trstu: Mario Lang, lekarna Serravallo.

Slavnemu občinstvu naznanjam podpisani, da sem kupil

ŽGANJARNO

v ulici delle Acque 22 (blizu bolnišnice)

kjer bodo na razpolago najraznovrstnejši likerji v buteljkah in na liter, kakor

tudi najfinejši tropinovec, pristni kranj-

ski brinovec in drugo.

Za obilen obisk se priporoča udani

Anton Perhavo.

še le izučiti, vedno do boljše plače, nego domačini.

Pohujšanja, ki se dogajajo med temi tujci in tulkami, presegajo vse meje. Pred par tedni je moralo vodstvo odpustiti trojico radi nenaravnostnih dogodkov na stanovanju. A ker niso mogli nikjer dobiti dela, jih je vodstvo čez tri dni zopet sprejelo!! To brzokone po prizadevanju višega mojstra, ki člane NDO prizira in jih zaničuje.

Tudi strojevodja M. je tak naš prijatelj. Sili delavce, da morajo ostati na delu 48 ur za plačilo, odmerjeno za 36 ur, češ, da saj po noči lahko sede. A če mu kdo oporeka, postaja viši mojster po svoji navadi oduren.

Mi spoštujemo svoje predpostavljene, ali da bi nas za naše težko delo še zaničevali, tega ne prenašamo. Tako je delal svojedobno Kovač, dokler ni bila mera polna.

V kratkem skličemo shod NDO, na katerem bomo razpravljali o vseh teh nepravilnostih. A danes že apeliramo na gospoda ravnatelja, naj nam ne pušča kratiti plačila, zasluženega s krvavimi žulji ter naj se ne daja voditi od priliznjencev na škodo poštenega delavstva. Z veseljem konstatujemo, da je skoro vse delavstvo udeleženo v NDO. Tako je prav! Saj ne gre za drugo, nego za naše delavske pravice.

Iz Koprive. Dan za dnem je čitati o raznih prireditvah v korist Rdečemu križu balkanskih držav. V ta namen je priredil tu odsek našega društva „Zarja“ v nedeljo dne 1. t. m. veselico z jako bogatim sporedom. Vspeh veselice je bil kljub slabemu vremenu povoljen v vsakem obziru. Vse točke programa so izvajali izborni; posebno je gnila občinstvo do solz deklamacija mlade Črnogorke (Jurkice Markovičeve) „Bojna pesem“ Stritarjeva. Pevske točke je pel precej dobro domači pevski zbor pod spretnim vodstvom g. A. Šonca. Zopet nov dokaz, kaj vse se daja doseči z združenimi močmi.

Z leti bi bilo, da bi se slične prireditve prirejale bolj pogostoma mladini v spodbudo, narodu v korist.

Čisti prebitek veselice v znesku K 50 smo poslali v Trst za Rdeči križ balkanskih držav. (Opomniti je, da je naše županstvo tudi nabralo še K 39 v isti namen). Najtopleje zahvala izrekamo tem potom vsem, ki so na kakoršensibodi način pripomogli do te prireditve.

Razmere v Renčah. Samovoljno postopanje župana v Renčah, g. Andreja Merljaka, je izzvala nezadovoljnost, ki je prikipela sedaj do vrhunca. To splošno nezadovoljstvo je našlo krepkega izraza v nezaupnici, datirani od 25. novembra in podpisani po 7 podžupanah, oziroma starešinah. 34 občanarjev pa se je obrnilo na c. kr. okrajno glavarstvo v Gorici s prošnjo, naj takoj razpiše občinske volitve, ker je sedanjemu občinskemu zastopu, že z dnem 2. julija potekla doba. V tej vlogi je konstatirano, da župan sklicuje seje in daja sklepati ob nezadostnem številu starešin, oziroma namestnikov. Tudi so zastopni vsi pozivi, naj župan predloži denarni dnevnik v vpogled. Vsi sejeji sklepi ostajajo le na papirju in z občinskimi imetjem gospodari le župan samovoljno. Tako je n. pr. sklenil občinski zastop, da se napravi čez Vipavo brv. Župan pa je predložil deželnemu odboru načrte za napravo mostu, s čemer bi bili spojeni veliko večji troški, ki jih občina ne more zmagati (do 140.000 kron).

Tudi se g. župan tožari z občinarji — posebno s starešino Pahorjem — radi žaljenja časti. Radi svojega postopanja je moral tudi že odgovarjati pred sodnijo, a kmalu se bo zopet vršila razprava. V konflikt z oblastjo je prišel tudi, ker je brez oblastvenega dovoljenja širil neke plakate po vasi. Sploh je izključeno vsako harmonično delovanje med njim in občinskim zastopom na korist občine. Česa moremo pričakovati od vladanja župana, ki ima zbog svojih lastnosti celo v svoji lastni družini zastrupljene razmere?! Ob takih razmerah trpe koristi občine in splošna blaginja. Zato mora biti enkrat konec takim razmeram. V ta namen se je tudi predstavila posebna deputacija na namesništvu v Trstu, kjer je prejela najboljša zagotovila, tako, da smemo upati, da te razorane razmere v Renčah pridejo kmalu do zadovoljive rešitve in da dobimo občinski zastop, ki bo v miru in složno deloval za blagor občine. Samo prosimo c. kr. oblasti, posebno pa okrajno glavarstvo v Gorici, naj ne zavlačuje stvari marveč naj jo reši v najkrajšem času.

Vesti iz Istre.

Ljudska knjižnica v Pazinu. V zadnjih tih mesecih je prišlo 15 novih obiskovalcev. Posojenih je bilo v mesecu septembru 130 knjig, v oktobru 70, a tekem novembra 95. Opaža se, da je število izposojenih knjig v zadnjih 2 mesecih padlo vsled nekih sprememb v vodstvu knjižnice. Do sedaj se je od početka leta izposodilo 1500 knjig, lanskega leta pa 1085. Te številke nam kažejo, kako potrebna je bila ta javna knjižnica za naš narod v mestu Pazinu. Z druge strani vidimo, da knjižnica konstantno napreduje.

V zadnji čas je zopet — primerno svojim skromnim dohodkom — nabavila nekoliko vrednih knjig. Posebno se najtopleje zahvaljujemo gosp. Pavlu Baričeviću, vdovi po pokojnem finančnem višem svet-

niku, ki je tej knjižnici darovala 83 knjig. Naj bi jo posnemali tudi drugi na tem polju. G. Fran Matejčič, c. kr. dež. šolski nadzornik, je daroval 10 K.

Ponovno apeliramo na našo javnost, da podpira prizadevanja uprave te knjižnice, da bomo mogli čimprej rešiti tisto nalogo, ki jo ima knjižnica. S prosveto k svobodi!

Druge slovenske dežele.

Gregor Pikel. Iz Postojne smo dobili sporočilo, da je tam v nedeljo ponoči umrl po dolgem bolehanju g. Gregor Pikel župan postojnski. Pokojnik je umrl v dobi 54 let. Njegovo delovanje kakor župana je bilo uzorno v vsakem pogledu. Ali tudi kakor človek, trgovec in rodoljub je bil le v čast Postojni. Bil je član mnogim narodnim društvom, a posebno delaven je bil kakor predsednik CM podružnice. Umevno torej, da žaluje po njem vsa mestna občina postojnska. Zalutajoč rodbini izrekamo najiskrenejše sožalje na tej težki izgubi. Blagemu Gregorju Pikelu pa bodi ohranjen trajen hvalečen spomin. Pogreb se bo vršil danes v jurek ob 2 popoldne.

Izvršivši ta čin pletete apeliramo na člane mestnega zastopa, naj si izvole novim županom močja, ki bo vreden naslednik pokojnemu županu Pikelu.

Volitev zastopnika v okr. šolski svet za velikovški okraj se je vršila v pone deljek 2. t. m. in je sijajno izpala. Slovenski kandidat, župan občine Klobasnice, Ferd. Krajger p. d. Žloker, je pridrl z 16 glasovi proti 12, ki so bili oddani od nemškutarjev za gosp. Niederdorferja iz Žel. kaplje. Pač lahko bi imele občine dva zastopnika v šolskem svetu, ko bi se naši slovenski župani otresli narodne mlačnosti! Čestitamo prav iz srca krasni zmagi! Živel naš župan Krajger!

DAROVI

— Za magdalensko CM podružnico je nabrala Rozalka Bačerja pri pogrebu pok. Franceta Bačerja 8 K.

— Za moško CM podružnico so nabrali med sorodniki svati 27. nov. m. m. v Avberu v rodoljubni hiši Ukmar 24 K, v spomin na poroko Gizele in Frana Petiča. Denar hrani uprava.

— Uradniki I. skupine so darovali za slovensko šolo za mesec december K 35.33. Srčna hvala!

Mizarski delovodja išče službe. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 2756

Lepo posestvo, dosej v lepem redu, se odda v najem zaradi drugega posla. Kavcija 3000 K. Naslov pove inser. oddelk Edinosti. 2757

3 lepe koze proda po cen. Kerda, Volčja-draga, Vila Anda. 2749

14 - 15 leten deček, ki govori slovensko in italijansko, se išče za raznašanje. K. Ovenkel, Corso št. 32. 2753

Odda se soba za žensko. Ulica Irene della Croce št. 10, pritličje. 2754

Soba meblirano odda slovenska rodbina v najem. Farneto 43, II. vrata 16. 2755

Korespondent za hrvaški in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inseratni oddelk Edinosti. 2756

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 350. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železnilno. 2757

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1733

Osmica se odpre danes v Rojano št. 4. RUDOLF KOŠUTA. 2736

Dobra šivilja se priporoča častitlim gospem. Naslov pove Edinost. 2737

Stari časopisi (papir) se prodajo po zelo nizki ceni. Zglasiti se je v upravi „Edinosti“. 1142

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarsko delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 720

Ženske lasi izčešljane in rezane kupujem po dobri ceni. A. Šebek vlasuljar, Trst, via Carducci 9. 1865

— ZDRAVNIK —
Dr. D. KARAMAN
specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grijo in nos)
ordnuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso št. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.
TELEFON 177/IV.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od gosp. Ivana Stibilj iz Šturij št. 28

lesno trgovino
in prodajo drv za kurjavo na drobno in debelo.
Cene najnižje, postrežba točna. — Slav. občinstvu se najtopleje priporoča udani
Josip Čermelj
trgovec z lesom in gostilničar v Šturjah št. 28 p. Ajdovščina.

Koncesionirani zobotehnik
ALEKS. LUKEŠ
Trst, ulica Nuova 13.
Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

POZOR trgovci
in gostilničarji!
Po najnižji ceni in vsaki dan sveže
dunajske klobase 24 malih 1 K
24 velikih 2 K
Jetrne in krvave klobase se dobivajo vsako soboto in sredo.
Za naročila se priporoča **Ivan Suban**
Trst, ul. S. Sebastiano 6.

Trgovina izgotovljenih oblek za ženske in punčke
AMELIA MARTINICO
Nova ulica 41 TRST Via Nuova 41
— BOGAT IZBOR —
vsakovrstnih zimskih oblek za ženske in punčke volnene in od fuštanja.
Ženske vestalije. — Izbrano perilo.
Vsprejemajo se naročila po meri.
Najzmernejše cene.

Vek. Petrovčič
čevljarski mojster
Trst, ul. Barr. vecchia 40
Zaloga izdelanih domačih čevljev.
Sprejemajo se naročila po meri.

Gostilna „pri Deteljici“
v Trstu, ulica Belvedere 7.
Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izobren kraški teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrzla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.
Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

ANTON BARUCCA
MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2
Specijalist za popraviljanje roulet na oknih.
Na željo se menjajo pasovi in zmeti janči za ropine dele in se ne boji konkurence

Tržaška posojilnica in hranilnica
V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poročtvom. Telefon št. 952.
Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od in 4 1/4 %
Brental davek od hranilnih vlog plačuje savod sam. Vloga se lahko po eno kromo. Posojila daje na vknjižbo po dogovoru Na menjice po 6%, na zastave
Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranje vrednos. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo denar.

Na obroke!
Velika zaloga izdelanih oblek
Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukanj, površnikov, vseh kakovosti. — Specijalist v veznji.
Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.
Adolf Kostoris - Trst
Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

Predmeti za planince!
Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki,
Vsakovrstne obleke:
Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokavice.
Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad.
Modni predmeti za gospode, srajce, ovratnice, zapestnice in nogovice.
Za člane športnih in planinskih društev
POSEBNE CENE.
Sportna trgovina Strudel
ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. posloplju)

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 71
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
Delo dobro in zadržano.
Telef. 25-26. Poslovodja: Franje Jenks.

Priporoča se nova prodajalna jestvin in kolonijalnega blaga
Emilio Cioccolanti
Trst, ulica Giulia št. 32.
Velika izbira čajnega masla, vina pive in likerjev v steklenicah.

Zaloga obuvala
in lastna delalnica
PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Glosue Carducci 27.
Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno
po zmernih cenah

Novo konsumno društvo
Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31
priporoča svojo gostilno
„Alla nuova Stazione“
Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja. Točna in cenja postrežba.
SLOVANI DOBRODOŠLI!